

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) WIELKA-POHULANKA 19—7.

Nr. Wilno, dnia 27 czerwca 1933 r. 885.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

	K r o n i k a .	Dział.	Str.
1. Minister Spraw Zagr. dr. Zaunius w Londynie.-		I.	1.
2. Powrót z Londynu ministra Indryszunasa.-		"	"
3. Nominacje w M-stwie Spraw Zagr.-		"	"
4. Nowy litewski konsul honorowy w Sztokholmie.-		"	"
5. Konferencja ekonomiczna państw bałtyckich.-		"	"

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

	K r o n i k a .		
6. Przemówienie premiera Tubelisa na zjeździe związku narodowców w Birżach.-		III.	"
7. Nieprzyjęcie przez Radę Miejską sprawozdania.-		"	2.
8. Instrukcje o wykonywaniu ustawy o obcokrajowcach.-		"	"
9. Projekt reformy pisowni litewskiej.-		"	"
10. Aresztowanie J. Żylusa pod zarzutem zabójstwa eksprażata Olszewskiego.-		"	"
11. Rozpoczęcie budowy kościoła Zmartwychwstania w Kownie.-		"	"

x

x

x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

Minister Spraw Zagr. dr. Zaunius w Londynie. "Echo" Nr.169 /VI.1933/: W dn. 11 czerwca r.b. na dworcu w Londynie cała miejscowa kolonja litewska z lit. posłem w Londynie Sidzikauskasem spotykała przybywającego z Kowna ministra Zauniusa, który wraz z Indryszunasem przybyli na konferencję ekonomiczną. Na bankiecie, wydanym przez ministra Sidzikauskasa zebrała się cała elita towarzystwa litewskiego w Londynie. .

Powrót z Londynu ministra Indryszunasa. Prasa kowieńska /z 23.VI.1933/: W dn. 20 czerwca wrócił z Londynu do Kowna członek delegacji litewskiej na światową konferencję gospodarczą generalny sekretarz M-stwa Skarbu p.J.Indryszunas.-

Nominacje w M-stwie Spraw Zagr. Prasa kowieńska /z 23.VI.1933/: P.W.Soblis został wyznaczony na stanowisko kierownika do spraw międzynarodowej współpracy intelektualnej w M-stwie Spraw Zagr.

Nowy litewski konsul honorowy w Sztokholmie. Prasa kowieńska /z 23.VI.1933/: Na stanowisko konsula honorowego Litwy w Sztokholmie został wyznaczony Reinhold Wallberg. Nowy konsul jest z zawodu kupcem i posiada ściślejsze stosunki z litewskim przemysłem skórnym. W Sztokholmie p.Wallberg jest właścicielem spółki importowo-eksportowej. Adres Konsulatu jest następujący: Consulat de Lithuanie à Stockholm, Warendorffs Gatau 6,

Konferencja ekonomiczna państw bałtyckich. "Rytas" Nr.140. /VI.1933/: W dn. 18 i 19 września w Rydze odbędzie się konferencja ekonomiczna państw bałtyckich. Litwa zgodziła się na powyższy termin konferencji i postanowiła wysłać swego delegata. Jak wiadomo, konferencja ta wyznaczona uprzednio na rok 1931 została przesunięta na rok 1932-gi, a obecnie zaś na wrzesień 1933 r.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

Przemówienie premjera Tubelisa na jeździe związku narodowców w Birżach. "Lietuvos Aidas" Nr.139 /VI.1933/: Rok bieżący, oświadczył premjer Tubelis, w niczem się prawie nie różni od roku ubiegłego. Jedynie w dziedzinie stosunków gospodarczych dają się odczuć większe trudności. W związku ze skomplikowaniem się międzynarodowych stosunków politycznych znaczenie Ligi Narodów i jej autorytet stopniowo maleją. Natomiast aktualną staje się współpraca wielkich mocarstw europejskich. W walce o pomyślność gospodarczą kraju Litwa powinna nie zmniejszać lecz zwiększać swą produkcję, gdyż każdy, kto więcej pracuje dla siebie, więcej pracuje także dla Państwa. Państwowa praca twórcza w Litwie dalece jeszcze nie została ukończona, a pracy jest wcale nie mniej, niż w okresie tworzenia Państwa Niepodległego. Życie wskazuje, iż posłuch i jedność są czynnikami, sprzyjającymi w pracy państwowej, zaś rozluźnienie i nieodpowiedzialność przynoszą Państwu szkodę.

Przekonano się, iż kolektywy są w stanie wydajnie pracować jedynie pod kierownictwem wprawnych przywódców. Tam, gdzie przywódców tych niema, ustrój parlamentarny niszczy pracę państwową i inwencję twórczą, to też na miejsce parlamentów w wielu państwach poszukuje się szlachetnych wodzów, którzyby swym genialnym umysłem potrafili wszystko ogarnąć, zaś żelazną ręką pokierować. Litwa również idzie i będzie szła tą drogą. Rydwan państwowy nie może być ciągnięty jednocześnie w różne strony, jak to się dzieje w znanej bajce o łabędziu, raku i szczupaku.

Jedynie pod kierownictwem rozumnego wodza Państwo może dokonać wielkich prac. To też całe Państwo należy przeistoczyć w jedno ciało, wyeliminować niszczycieli jedności narodowej, wyrzucić ich, niby niepotrzebnie obciążający okręt balast, by nie przeszkadzali oni innym w pracy twórczej.

Nie przyjęcie przez Radę Miejską sprawozdania burmistrza m. Kowna za rok 1932-gi. Prasa kowieńska /z 23.VI.1933 r./: Na posiedzeniu Rady Miejskiej w dn. 22 czerwca doszło do ostrych starć pomiędzy Radą a burmistrem Graurogkasem. W dyskusji nad złożonym przez burmistrza sprawozdaniem z prac zarządu za rok 1932-gi szereg radnych poddał ostrej krytyce gospodarkę samorządu. Radny Digrys wysunął wniosek treści następującej: "Rada Miejska po zaznajomieniu się ze sprawozdaniem z wykonania budżetu m. Kowna w r. 1932 oraz ze sprawozdaniem z gospodarki miejskiej, prowadzonej przez burmistrza m. Kowna stwierdza, że sumy budżetowe w r. 1932 są wydane nieściśle według przyjętego przez Radę Miejską i zatwierdzonego przez M-stwo Spraw Wewn. preliminarza lecz wyłącznie według widzimisię burmistrza, że burmistrz załatwia sprawy gospodarki miejskiej według swego zdania, nie licząc się z Radą Miejską i że takie autokratyczne gospodarowanie burmistrza jest dla miasta i jego mieszkańców szkodliwe. Wobec powyższego Rada Miejska przedłożone sprawozdanie z wykonania budżetu w r. 1932 uchwała nie zatwierdzić, gospodarkę miejską uznać za nieracjonalną i szkodliwą, zaś na dalsze prowadzenie jej odmówić zaufania p. Graurogkasowi".

Następnie radny Gužas proponuje wyjście kompromisowe, mianowicie skierowanie sprawozdania spowrotem do komisji kontrolującej dla wydania obszerniejszej i bardziej dokładnej opinii. Po zakończeniu dyskusyj burmistrz zamiast wniosku radnego Digrysa poddaje pod głosowania wniosek radnego Gużasa, który większością 15 głosów przeciw 13 zostaje odrzucony.

Następny wniosek komisji kontrolującej o przyjęciu sprawozdania również większością 19 głosów przeciw 11 zostaje odrzucony. Wniosku Digrysa burmistrz wcale pod głosowanie nie postawił, wobec czego radny Digrys głośno zawołał pod adresem burmistrza "Pan się boi". Na tem burmistrz posiedzenie zamknął.

Instrukcje o wykonywaniu ustawy o obcokrajowcach. "Rytas" Nr. 140 /VI.1933/: Odnośne władze wydały nowe instrukcje dotyczące obcokrajowców. Obcokrajowcy, posiadający bezterminowe zezwolenia na pobyt w Litwie, a będący ubogimi lub karanymi więzieniem, nie będą mogli zamieszkiwać w m. Kownie oraz powiecie kowieńskim, jak również na terenie Kraju Kłajpedzkiego. Nowe instrukcje przewidują, iż dezertrom z wojska polskiego oraz cywilnych instytucyj polskich bezterminowe zezwolenia na prawo pobytu w Litwie będą wydawane jedynie w obrębie jednego powiatu.

Projekt reformy pisowni litewskiej. "Trinitas" Nr. 140 /VI.1933/: Ostatnio spółka wydawnicza "Sakałas" wydała opracowany przez specjalną komisję M-stwa Oświaty projekt reformy pisowni litewskiej. Projekt podpisali z ramienia komisji dr. Skalys, dr. Skardžius i J. Talmantas. Pisownia litewska, zdaniem "Rytasa" faktycznie musi być zreformowana, a raczej ujednostajniona.

Aresztowanie J. Żylusa pod zarzutem zabójstwa eksprałata Olszewskiego. Prasa kowieńska /23.VI.1933/: W dn. 22 czerwca policja pow. kretyngowskiego aresztowała Jana Żylusa podejrzanego o zamordowanie K. Olszewskiego. J. Żylus zamieszkiwał w pobliżu majątku Olszauskasa i podczas pobytu Olszauskasa w więzieniu opiekował się z ramienia sądu jego mieniem. Po zwolnieniu zabójcy Ustjanowskiej Olszewskiego, Żylus nie chciał zrezygnować z funkcji opiekuna, co wywołało ostry konflikt. W końcu Olszauskas uzyskał drogą sądową złożenie Żylusa ze stanowiska opiekuna, co jeszcze bardziej zaogniło stosunki tych dwóch ludzi.

Rozpoczęcie budowy kościoła Zmartwychwstania w Kownie. "Lietuvos Aidas" Nr. 139 /VI.1933/: W Kownie na Zielonej Górze rozpoczęto prace przygotowawcze do budowy monumentalnego kościoła Zmartwychwstania, którego koszt wyniosł ok. 1 milj. litów.

